

กิจกรรมฝึกการคิด : การคิดเชิงวิเคราะห์

เรื่อง : ความจริงมีอยู่ที่เดียว

เฉลย

น้องชายของสมศรี วางแผนทำเซอร์ไพรส์วันเกิดให้กับพี่สาว โดยติดกระดาษโน้ตบอกตำแหน่งของขวัญวันเกิด ในครัว 4 แผ่น ที่ 4 ตำแหน่ง คือ ตู้เย็น ประตูตู้เก็บถ้วยชาม ก่องขนมปัง และบนเตาอบ ก็มีแผ่นที่ 5 ติดไว้ที่หน้าประตูครัว เขียนไว้ว่า...

สุขสันต์วันเกิดครับพี่สมศรี
ของขวัญวันเกิดอยู่ในครัวนะ
มีกระดาษโน้ตบอกไว้ 4 ที่
แต่จะมีโน้ตอันเดียวเท่านั้น
ที่บอกความจริง ^_^

กระดาษโน้ตในครัว ทั้ง 4 เขียนไว้ ดังนี้

ที่ตู้เย็น บอกว่า
“ของขวัญอยู่ในตู้ถ้วยชาม ไม่ก่ในเตาอบ !”
ที่ตู้ถ้วยชาม บอกว่า
“ของขวัญอยู่ในตู้เย็น ไม่ก่ก่องขนมปัง !”
ที่เตาอบ บอกว่า
“ของขวัญวันเกิด อยู่ในนี้ !”
ที่ก่องขนมปัง บอกว่า
“ของขวัญวันเกิด ไม่ได้อยู่ในนี้ !”

💡 คุณคิดว่า ของขวัญอยู่ที่ใด ? กระดาษโน้ตใบไหนที่บอกความจริง ?

.....ของขวัญอยู่ในก่องขนมปัง

.....กระดาษโน้ตแผ่นเดียวที่บอกความจริงคือ “แผ่นที่ติดอยู่ที่ **ตู้เก็บถ้วยชาม**”

อธิบาย:

ถ้าของขวัญอยู่ใน ตู้เย็น โน้ตที่ตู้เก็บของ กับที่ก่องขนมปัง ก็จะจริงทั้งคู่

ถ้าของขวัญอยู่ใน ตู้เก็บของ โน้ตที่ติดที่ตู้เย็น กับที่ก่องขนมปัง ก็จะจริงทั้งคู่

ถ้าของขวัญอยู่ใน เตาอบ โน้ตที่ติดที่ตู้เย็น ที่เตาอบ และที่ก่องขนมปัง ก็จะจริงทั้งหมด

กิจกรรมฝึกการคิด : การคิดเชิงกลยุทธ์

เรื่อง : จะตัดสินใจอย่างไร ?

เฉลย

ชาย 2 คนถูกจับ ข้อหาปล้นธนาคาร แต่หลักฐานยังไม่แน่นอนหาพอที่จะมัดตัวชายทั้งสองได้ ตำรวจต้องการคำสารภาพจากผู้ร้ายอย่างน้อย 1 คน เพื่อให้อัยการสามารถชนะคดีได้ ตำรวจได้แยกชายทั้งสองออกจากกัน เพื่อไม่ให้เขาทั้งสองสื่อสารถึงกันได้ และบอกกับแต่ละคนว่า เขาจะได้รับโทษหรือไม่ มากหรือน้อย ไม่ได้ อยู่ที่คำสารภาพของเขาเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับคำสารภาพของผู้ถูกกล่าวหาอีกคนด้วย โดยมีเงื่อนไขให้เขาตัดสินใจดังนี้ . . .

- ๑ ถ้าทั้ง 2 คน ไม่สารภาพเลย ... อัยการจะไม่สามารถเอาผิดได้ เขาทั้งสอง จะถูกลงโทษฐานพกพาอาวุธปืน จำคุก เพียงคนละ 1 ปี
- ๒ ถ้าทั้ง 2 คน สารภาพ จะลดหย่อนโทษให้กึ่งหนึ่ง โดย แต่ละคนจะถูกจำคุก คนละ 10 ปี
- ๓ ถ้าสารภาพเพียงคนเดียว คนที่สารภาพจะถูกปล่อยตัวเป็นอิสระ แต่ คนที่ไม่สารภาพ จะถูกจำคุกสูงสุด 20 ปี

	
ไม่สารภาพ 1 ปี	ไม่สารภาพ 1 ปี
สารภาพ 10 ปี	สารภาพ 10 ปี
สารภาพ อิสระ	ไม่สารภาพ 20 ปี

🔑 ถ้าคุณคือ 1 ใน 2 คนนั้น คุณจะตัดสินใจอย่างไร ?

..... กลยุทธ์ที่มีศักยภาพมากที่สุด คือ ทั้งสองคนอยู่เฉยๆ (ไม่สารภาพ) .....

อธิบาย:

เป็นสถานการณ์ที่เราไม่สามารถคาดเดาคำคิดอีกฝ่ายหนึ่งได้อย่างแม่นยำ ทำได้เพียงแค่“เดาใจ” ดังนั้น ทุกการตัดสินใจจึงมีความเสี่ยง เพราะอาจไม่ได้เป็นไปตามที่เราคาดหวังได้ ขึ้นกับ แต่ละคนเห็นแก่ตัวเองมาน้อยเพียงใดและสามารถเดาใจอีกฝ่ายได้แม่นยำมากน้อยเพียงใด

สมมติว่า ทั้งสอง รู้จักกันดี ย่อมมีแนวโน้มที่จะเลือกที่ให้ประโยชน์แก่ตนเองและอีกฝ่ายหนึ่งด้วย ดีสุดคือ ไม่สารภาพ แต่สมมติว่า ฝ่ายหนึ่ง ต้องการอิสระ เขาต้องประเมินหรือมีเหตุผลเพียงพอให้มั่นใจว่าอีกฝ่ายจะไม่สารภาพ เช่น ให้เหตุผลว่า “รู้จักอีกฝ่ายหนึ่งดี เข้าเป็นคนที่ไม่กล้าทรยศเพื่อน ถ้าเขาเลือกสารภาพ แสดงว่าเป็นคนเอาตัวรอด” แต่ถ้า ทั้งสองฝ่ายคิดเช่นเดียวกันคือต้องการเป็นอิสระทั้งคู่ โอกาสติดคุกคนละ 10 ปีย่อมเป็นไปได้สูง

อีกมุมหนึ่ง ถ้าทั้งสอง ไม่รู้จักกันมาก่อน ไม่สามารถประเมินการตัดสินใจอีกฝ่ายได้ ลักษณะการคิดเป็นแบบ “เดาสุ่ม” โดยมีแนวโน้มมุ่งหวังผลได้สูงสุด เช่น “ไหนๆจะเสี่ยงแล้ว ควรเสี่ยงที่จะสารภาพดีกว่า เพราะมีโอกาสสรอดเป็นอิสระ ดีกว่าไม่สารภาพ เพราะไม่ว่าอย่างไร ก็ติดคุกอยู่ดี ไม่ 1 ปี ก็ 20 ปี” แต่ความเป็นไปได้สูงที่ทั้งสองจะสารภาพ เพราะต่างมุ่งแต่ประโยชน์ตนเองเช่นกัน เพื่อหาโอกาสที่จะได้สิ่งที่ดีที่สุด ซึ่งสุดท้าย ทั้งสองฝ่ายก็ต้องติดคุกคนละ 10 ปี

ทางที่ดีกว่า ถ้าเขาคาดการณ์ว่า อีกฝ่ายหนึ่งน่าจะคิดแบบนี้ เช่นเดียวกัน ทั้งสอง น่าจะยับยั้งความคิดมาอีก 1 ชั้น คือ ไม่สารภาพ เพราะทั้งสอง จะติดคุกเพียงคนละ 1 ปีเท่านั้น

สถานการณ์ในชีวิตประจำวันหลายอย่างที่ เป็นลักษณะที่จะต้องคาดเดาคำคิดความเสี่ยง ซึ่งอาจไม่ได้เป็นไปตามคาดหวัง ในสถานการณ์นี้ นักคิดเชิงกลยุทธ์จะไม่ควรตัดสินใจตามความปรารถนาสูงสุดของตน เช่น ต้องการเป็นอิสระ แต่จะประเมินว่าฝ่ายตรงข้ามจะคิดอย่างไรด้วย นักคิดเชิงกลยุทธ์จะประเมินหาทางเลือกที่ดีที่สุดท่ามกลางความจำกัด หรือสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง โดยตระหนักว่า ความไม่แน่นอนเกิดขึ้นได้เสมอ

กิจกรรมฝึกการคิด : การคิดเชิงโมโนทัศน์

เรื่อง : ถอดรหัสเวลา

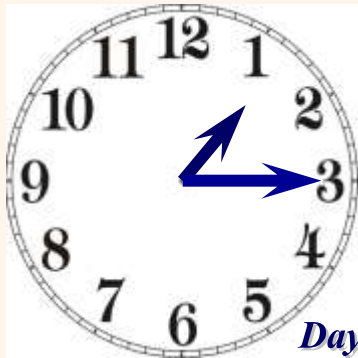
เฉลย

ณ หอนาฬิกาเก่าแก่แห่งหนึ่ง ผู้ดูแลพบว่า นาฬิกามีการเดินผิดพลาด จากการเฝ้าสังเกตตลอด 4 วัน พบว่า แต่ละวัน เข็มนาฬิกามีการหยุดเดินชั่วขณะ เขาต้องการทราบว่า . . .

แต่ละวันนาฬิกาหยุดเดินไล่ลำดับกันไปอย่างไร ?

ในวันที่ 5 นาฬิกาควรระบอเวลาเท่าใด ตอนหยุดเดิน ?

Day 1

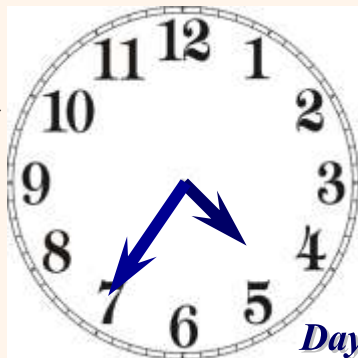

Day 2

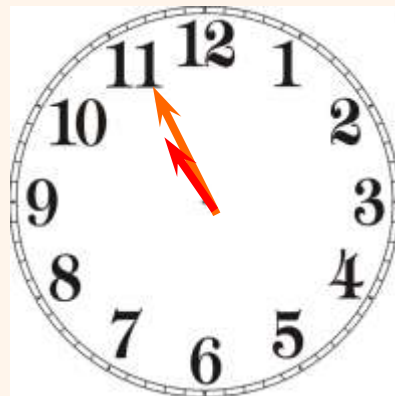
Day 3

Day 1 →

Day 4

10 นาที

Day 5 ?

อธิบาย: 10:55

Day 1 → Day 2 บวกเพิ่ม 2 ชั่วโมง 10 นาที

Day 2 → Day 3 ลบย้อน 3 ชั่วโมง 20 นาที

Day 3 → Day 4 บวกเพิ่ม 4 ชั่วโมง 30 นาที

ดังนั้น Day 4 → Day 5 ควรจะ ลบย้อน 5 ชั่วโมง 40 นาที

กิจกรรมฝึกการคิด : การคิดเชิงสร้างสรรค์

เรื่อง : ขายหมด!

เฉลย

พ่อค้าขายขนมปังฝรั่งเศส เตรียมขนมปังเข้าไปขายในหมู่บ้าน
ลูกค้าคนแรกขอซื้อขนมปังจำนวนครึ่งหนึ่งของขนมปังทั้งหมดที่เขามี กับอีกครึ่งท่อน

ลูกค้าคนต่อมา ก็ซื้อในลักษณะเดียวกับคนแรก

ลูกค้าคนสุดท้าย ก็ซื้อในลักษณะเหมือนกับสองคนแรก

คือ ครึ่งหนึ่งของทั้งหมดที่พ่อค้ามี กับอีกครึ่งท่อน

พ่อค้าดีใจมากที่ขายขนมปังได้หมด

แถมไม่ต้องตัดขนมปังแบ่งขายให้ใครเลย

เป็นไปได้อย่างไร ? ที่เขาไม่ได้ตัดขนมปังแบ่งขายเลย

แล้วตอนแรก เขามีขนมปังเท่าไรกันแน่ ?!?!

🔑 คุณคิดว่า . . .

คนขายขนมปัง มีขนมปังทั้งหมด 7 ท่อน

ขายให้ลูกค้าคนแรก 4 ท่อน

ขายให้ลูกค้าคนที่สอง 2 ท่อน

ขายให้ลูกค้าคนสุดท้าย 1 ท่อน

อธิบาย:

หมายความว่า “เค้าไม่ยอมแบ่งครึ่งขาย” นั่นเอง

กิจกรรมฝึกการคิด : การคิดโดยใช้เทคนิคต่างๆ

เรื่อง : แบ่งรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส

แบ่งรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ออกเป็น 4 รูปเท่าๆกัน ให้ได้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้

